

YOZGAT

2001

II. SÜRME Lİ FESTİV ALI
TANITIM ETKİNLİKLERİ
09-12 HAZİRAN 2001

Çapanoğlu Büyük Camii

Etnografya Müzesi (Nizamoğlu Konağı)

Başçavuş Camii (İç Süslemeler)

Kerkenez Dağı (Keykavus Kalesi)

Kerkenez Harabeleri

YOZGAT: Yozgat ve çevresi, Bozok Platosu üzerinde kurulmuş ilk çağlardan beri önemli yerleşme merkezlerinden biri olmuştur. İde bir çok Roma ve Hitit yerleşme merkezleri vardır. Bizans devrinde ise Bozok bölgesinin Charsianon Eyaletine dahil olduğu bilinmektedir. Bölgede 1071 Malazgirt zaferinden sonra Türkleşmeye ve Türk hakimiyetine girmeye başlamıştır. Daha sonra bölgede Moğal hakimiyeti görülür. 1402 yılında bu bölgede Çelebi Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılır. 18.yy. ikinci yarısında Çapanoğulları'nın hakimiyetleri altına girer.

GEZİP GÖRÜLECEK YERLER

Çapanoğlu Camii: Birinci yapı 1770'de Çapanoğlu Mustafa Bey ikinci yapı ise 1749 yılında Çapanoğlu Süleyman bey tarafından yapılmıştır.

Başçavuş Camii: 1800 yılında Çapanoğlu Süleyman Bey'in Başçavuşu Halil Ağa tarafından yaptırılmıştır.

Yozgat Saat Kulesi: 1908 yılında Şakir Usta tarafından yapılmış uzun bir kuledir.

Etnografya Müzesi: 1871 yılında yapılmış ahşap bir binadır. Nizamoğlu Konağı olarak bilinen bu bina şimdi Etnografya Müzesi olarak kullanılmaktadır.

Atatürk Müzesi: 1883 yılında inşa edilmiştir. Karslıoğlu konağı olarak bilinen bu ev şimdi Arkcoloji Müzesi olarak kullanılmaktadır.

Çamlık: Şehrin hemen güneyinde değişik bir çam ormanıdır. İçerisinde dinlenme yerleri ve oyun sahaları mevcuttur. Türkiye'nin ilk Milli Parkıdır.

Tavium (Büyük Nefes): Galatların bir kolu olan Tromiler tarafından kurulmuş ve başkent olarak kullanılmış bir yerleşim yeridir.

Çeşka Yeraltı Şehri: Yozgat Belediyesi hudutları içerisindedir. Manastır olarak kullanılmış bu yeraltı şehri Bizans dönemine ait olduğu belirtilmektedir.

Kümbetler: Yozgat ili Çayıralan ilçesinde Çerkezbey Çandır ilçesinde Şah Sultan Hatun ve merkez Osmanpaşa bucağındaki Emirci Sultan türbeleri vardır.

Kerkenez Harabeleri:

M.Ö. 6. Yüzyılın başlarında Medler, imparatorluklarını İran'dan Kuzey Anadolu'ya doğru genişlettiler. Böylece Doğu uygarlığı, batıda Lidya, güneydeki Kilikya Kralığı ile, Orta ve Batı Anadolu güçleri ile doğrudan kültürel etkileşime girmiş oldu. Medlerin batıdaki imparatorluklarının korunması ve yönetimi, bu amaçla kullanılabilecek güçlü ve büyük bir imparatorluk merkezini gerekli kıldı. Bu gereksinimi karşılamak için, Kapadokya düzlüğünün kuzey ucunda bulunan alçak bir granit kütlesi olan Kerkenez Dağı üzerinde yer alan Pteria şehri kuruldu. 7 km. uzunluğunda olanve üzerinde sağlam biçimde tahkim edilmiş 7 kapısı bulunan bir surla çevrilmiş olan şehir, bir saray kompleksi ile diğer kamu yapılarına ek olarak merkezi biçimde planlanmış yapı adaları içinde pek çok elit konut ve daha gösterişsiz başka yapılar barındırıyordu. 1993 yılından beri her yaz çok uluslu bir ekip tarafından en gelişmiş teknikler kullanılarak bu olağanüstü şehir haritalanması, topraküstü ve altı kalıntılarının belgelenmesine yönelik yüzey araştırması çalışmaları yürütülmektedir.

ÇAMLIK MİLLİ PARKI

Yozgat'ın 265 hektarlık büyük çamlığı 1958 yılında Yüksek İcra Vekilleri Heyetinin kararıyla Millî Park haline getirilmiş ve Bakanlar Kurulu intifa hakkı Orman Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Şehrin bitişiğinde yer alan Çamlık Millî Parkı güzel bir dinlenme ve eğlenme yeridir. İçerisinde bulunan çam çeşidinin bir benzerinin sadece Kafkaslar da olduğu bilim adamlarınca tespit edilmiştir. Yozgat'a asfalt yolla bağlanır. İçerisinde 3 yıldızlı bir otel mevcuttur. Ayrıca İl Özel İdaresince yaptırılan gazino ve restoran, kamp yerleri, çocuk oyun parkı, soğuk çeşmeleri, temiz havası ve bitki örtüsüyle görülmeye değer bir yerdir.

CEHİRLİK

Yozgat-Boğazkale (Hattuşaş) yolu üzerindedir. Yozgat'a 2 km. uzaklıktadır. Gelin Kayası ve Yabancı Laleleriyle ünlüdür. İlkbaharda açmaya başlayan laleler yaz boyunca Cehirliğe ayrı bir güzellik katmaktadır. Halk arasında Laleler Ülkesi olarak bilinen Hollanda'ya lale tohumlarının (soğanlarının) buradan götürüldüğü söylenmektedir.

KAZANKAYA VADİSİ (KANYONU)

Aydıncık ilçe merkezine 10 km. uzaklıktaki Kazankaya Beldesi sınırları içerisindedir. Girişi Kazankaya Kaşabasından başlayan kanyonun uzunluğu 10 km. dir. Yöre halkı tarafından uzun geçit adı verilen yerin asıl adı Kazankaya Boğazı'dır. Doğusunda 1363 m. yüksekliğindeki Alan dağları, batısında ise Malbelen tepesi yer almaktadır. Boğaz'ın güneyinde 1201 m. yüksekliğindeki Kazankaya tepesi yer almaktadır. Kazankaya boğazında Yeşil ırmağın bir kolu olan Çekerek ırmağının her iki yanında yükselen kayalar üzerinde duvar kalıntıları, hatıl oyluklar ve merdiven basamakları görülmektedir. Bu durum antik çağlarda kontriksiyona inşa edilmiş bir çok yapıların yer aldığına işaret etmektedir. **Kayalardan biri üzerinde Kolossal Tanrıça kabartması görülmektedir.**

Yozgat Sürmeli Festivalinde çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.
Bunların başında sportif faaliyetler gelmektedir.

Güreş Müsabakaları

Karate Gösterileri

Sokak Basketbolu Gösterileri

Masa Tenisi Müsabakaları

SÜRMEİ ÖZÜMÜZDÜR

Sürmeli Festivali Sanayi ve Ticaret Fuarı

*Çamlığın başında tüter bir tütün
Acı çekmeyenin yüreği bütün
Ziyamın atını pazara tutun
Gelen geçen Ziyam ölmüş desinler*

*Dersini almışda ediyor ezber
Sürmeli Gözlerin Sürmeyi neyley
Bu dert beni iflah etmez deyleyler
Benim dert çekmeye dermanım mı var*

Özel Ergin İlköğretim Okulu Bilim Fuarı: Küçük bilim adamları tarafından sergilenen Bilim Fuarı Sürmeli Festivaline ayrı bir renk ve heyecan katmıştır.

FESTİVALİNDE BULUŞALIM

KAPLICALAR

İlimiz kaplıca bakımından oldukça zengindir. Sağlık Bakanlığınca çeşitli hastalıklara iyi geldiği saptanmış olan kaplıcalarımızdan, Sarıkaya Kaplıcasının özellikle kronik romatizmal hastalıklar ve kadın hastalıklarına; Boğazlıyan kaplıcasının kırık-çıkık rahatsızlıkları yanında idrar yolları iltihabında da kullanıldığı; Yerköy kaplıcasının cilt ve deri hastalıklarına iyi geldiği; Sorgun kaplıcasının kronik iltihaplı hastalıklara iyi geldiği ve radyoterapik yönden iyi olduğu; Saraykent kaplıcasının ise romatizmal hastalıklar ve kadın hastalıkları için iyi geldiği tesbit edilmiştir. Söz konusu kaplıca merkezlerinde konaklama tesisleri mevcuttur.

ÇAMLIK MİLLİ PARKI

Bir yılın uzun ve yorucu çalışmalarının ardından, insanlar kendilerini dinlendirmek eğlenmek için uygun yerler ararlar. Yozgat Çamlık Millî Parkı, Akdağ Ormanları, Kazankaya Vadisi, Karanlıkdere Vadisi ve Şebek Pınarı bunlardan ilk akla gelenlerdir. Bu alanlarda doğa ile başbaşa kalmanın yanında yürüyüş sporu, kuş gözlemciliği, balık tutma ve bisiklet sporu gibi çeşitli sporları yapmak mümkündür.

Yerköy Kaplıcası

Çamlık Millî Parkı

Akdağmadeni Ormanları

Kazankaya Vadisi

Boğazlıyan (Cavlak) Kaplıcası

YOZGAT FOLKLORÜ

Yozgat Orta Anadolu'nun en zengin folklor merkezidir. 15 ayrı kadın oyunu 50'ye yakın türküsü, 10'a yakın erkek oyunu ve birçok oyun havası vardır. Millî kadın kıyafeti üç etek ve kuru festir. Kadın oyunları cümbüş, davul zurna, tef, darbuka, keman ve saz eşliğinde maniler ve türküler söylenerek oynanır.

YOZGAT YEMEKLERİ

Arabaşı

Testi Kebabı

YOZGAT'IN ÜNLÜ TESTİ KEBABI'NIN HAZIRLANIŞI

Testi Kebabı (Malzemeler): 1 adet testi, 3 kg kuşbaşı et, 1,250 kg domates, 300 gr sarımsak, 200 gr sivri biber, 1 tatlı kaşığı karabiber, 200 gr tereyağı (et yağsız olursa miktar artırılır.) tuz.

Hazırlanışı: Et, kuşbaşı olarak doğranır. Domates ve sivri biber de, kuşbaşı etten biraz ince doğranır ve karabiber, tuz ilave edilerek ezmeden karıştırılır. Testi içi ve dışı güzelce yıkandıktan sonra karıştırılan malzemenin ortasına konularak doldurulur. En üste tereyağı konulur. Testinin ağzına hamur kapatılır ve ortası serçe parmakla delinir. Genelde açık havada etrafına odun veya meşe kömürü konularak yakılır. Testi kaynadıktan sonra ateş hafifletilir. Hafif ateşte pişen yemek daha lezzetli olur. İlk olarak yapacak olanlara, meşe kömürü ile pişirmeleri önerilir. İki saatte pişer.

Not: Pişme süresi, et koyun ise 2,5 saat sürebilir. Piştikten sonra bir kişi testiye iki yanından kulpu yukarı gelecek şekilde tutar. Testiyi kırarak olan ise, bir eliyle boğazını tutar, diğer eliyle çekici veya benzeri bir cisimle kulpun gövdeyle birleştiği yerden normal sertlikle vurur. Testinin kırılan yerinde, testi kırığı varsa, dikkatlice temizlenip bir tepsiye boşaltılarak servis yapılır.

SÜRMELE

Sürmeli anadır, Anadolu'dur, Gönülde duyulan hazdır sürmeli, Sürmeli çırpınan sevda gölüdür Edadır, işvedir, nazdır sürmeli.

Sürmeli oğuldur, sürmeli uşak Sürmeli buğdaydır, sürmeli başak. Sürmeli silahta bir deli fişek, Her zaman gelinlik kızdır sürmeli.

Sürmeli yaylanın çayır çimeni, Sürmeli dağların karı dumanı, Sürmeli yağmurdur cemre zamanı, Kabına sığmayan özdür sürmeli

Sürmeli çamlıktır, sürmeli Ziya Sürmeli Çeşka'dan el eder aya. Sürmeli poşidir, sürmeli oya. Halayda bükülen dizdir sürmeli.

Sürmeli cehridir, sürmeli lale, Sürmeli kanaktır, sürmeli kale, Sürmeli türküler yaslanır tele. Nida'nın elinde sazdır sürmeli.

Sürmeli yigittir hile bilmeyen, Sürmeli yarendir boşa gülmeyen, Sürmeli oyunda tuşa gelmeyen, Hasbek'ten yayılan hızdır sürmeli.

Sürmeli Ağ gelin edepli arlı, Sürmeli nakıştir mavili morlu, Sürmeli sevdadır çekmesi zorlu Yürekte saklanan gizdir sürmeli

Sürmeli şahkartal en uçta duran, Sürmeli şahindir pençeyi vuran, Sürmeli yigittir biyığın buran, Daima tutulan sözdür sürmeli

Sürmeli koyundur, sürmeli kuzu, Sürmeli dağların güllü nevruzu, Sürmeli bakışlar eritir buzu, Türküler yakılan gözdür sürmeli.

Sürmeli sevgidir, sürmeli saygı Sürmeli insana güdülen kaygı Sürmeli gönülde en ince duygu Obadır, ocaktır, közdür sürmeli.

Sürmeli Özcan'dır, yurda adanan, Sürmeli çiçektir dalı budanan, Sürmeli bülbüldür güle dadanan, Sözü'n özü sizdir, bizdir sürmeli.

Yusuf ÖZCAN

YOZGAT SÜRMEİSİ:

Yozgat Sürmelileri, yaşanmış bir öykünün getirdiği bir sevdâ, hatta bir kara sevdâ türküsidür. Sürmeli gözlü sevgiliye bir hitaptır. Bu bir anlık sürmeli gözlere bakış, yüreklerde büyük aşklara, kara sevdalara başlangıç olur, kor düşen yürekler sessiz sessiz yanar, ateşini genişletir ve ağızlarından sürmelinin sözleri olarak dökülür.

Yozgat şehri, Bozok Yaylası'nın yeşillik, etrafı ormanlarla çevrili bir saha kurulurken, yöre halkı o zaman yarı göçebe sürülerini besleyerek hayvancılıkla uğraşır, hayatlarını bu yoldan sağlarlardı. Bozok Yaylası'nda otlayan bu sürülerden birini de Sürmeli Bey adında bir Türkmen yörüğü otlatırdı. Halk tarafından sevilen bu yanık sesli halk ozanı elinde kavalı, sırtında sazı, Yozgat'tan Akdağmadeni'ne uzanan ormanların içinde sürüsünün peşinde dolaşırdı. Bazen bir çamın dibine yaslanır, sazının tellerini konuşTURUR, bazen de bir derenin kenarında kavalını çalar, aşık olduğu gönlünün sultanını düşünürdü.

O sultan ki, güzelliği Bozok Yaylası'na yayılmış ahu gözlü,

sürmeli kaşlı, ay yüzlü bir dilberdi. Babası bir Türkmen beyi idi ve çok sert bir adamdı. Sürmeli Bey, ailesini salar, babasından sevdiğini ister. Mağrur adam, kızını bir çobana vermeye yanaşmaz. Araya beyler, ağalar girer ama boşuna, bir türlü gönlü olmaz kızın babasının. Ve iki sevgili birleşemezler.

Üzütüsünden sürüsünü bırakan Sürmeli Bey, alır sazını eline, Beş Çamlar Mevkii'nde kendine bir dergah kurar, aşkını yanık türküleri ile dağlara, ağaçlara anlatır. Küser otağına, obasına ve Akdağlara kadar uzanan çamların arasında onu bir daha gören olmaz. Dertli kavalına üflediği, içli sazına söylediği nağmeler kalır geriye. O gün bugündür dillerde yankılanır Sürmeli Bey'in türküleri.

Söylenen sözlerde acı vardır, hasret vardır, gurbet vardır. Sürmelileri dinlerken bu kadar duygulanmamızın sebebi, bu sürmeli öykülerinde bulduğumuz duyguların kendimizde bir yeri bir acısının olmasındandır. Kısaca kendi aşklarımızı, hasretimizi, sevdamızı buluruz Yozgat Sürmelilerinde...